

SKÚMANIE PROROCKÝCH PREJAVOV

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Dan 10,7–19; 5Moj 13,1–5; Iz 8,20; Ján 11,25; Sk 15,36–39; Jer 28,9.15–17

ÚVODNÝ TEXT

Milovaní, neverte každému duchu, ale skúmajte duchov, či sú od Boha, lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov. (1Ján 4,1)

Skutočný diamant je jedným z najvzácnejších drahokamov na zemi. Mnohé iné veci sa dajú vyrobiť tak, aby vyzerali takmer identicky ako diamanty, no v skutočnosti sú bezcenné. Ako sa teda dá zistiť, či je diamant pravý alebo nie? Najlepším spôsobom je podrobiť ho skúškam. Niektoré testy sa dajú urobiť v domácom prostredí pomocou jednoduchých nástrojov. Iné si vyžadujú odborné znalosti. Často platí, že nestačia jednotlivé testy, ale kombinácia viacerých. Len tak si môžeme byť istí, že diamant je pravý.

Diamant je jedným z najpevnejších materiálov na zemi. Súčasťou jeho tvrdoosti je schopnosť odolávať veľmi vysokým teplotám a dramatickým teplotným zmenám. Ak chceme diamant podrobiť skúške, môžeme ho zohriať zapalovačom alebo horákom a potom ho hodiť do studenej vody. Kým skutočný diamant sa nepoškodí, falošný sa pravdepodobne roztrieštil!

Dar proroctva je cennejší než akýkoľvek diamant. Tvrdenia, že niekto tento dar má, je potrebné podrobiť skúške. Tento týždeň budeme skúmať život a dielo niektorých biblických prorokov a budeme sa usilovať odhaliť základné princípy Písma používané na overenie ich pravosti.

OSNOVA LEKCIE

Lekcia sa zameriava na biblické princípy rozpoznávania prorokov a overovania ich posolstva. Uvidíme, že pravý prorocký dar musí byť vždy v súlade s Písmom, vyvyšovať Ježiša Krista a prinášať duchovné ovocie, ktoré vedie k spásu.

- 5Moj 13,1–5: Nadprirodzené prejavy nie sú automatickým dôkazom pravosti (nedela)
- Iz 8,19.20: Písmo je konečným meradlom každého prorockého posolstva (pondelok)
- 1Ján 4,1–3: Pravý prorok vždy vyvyšuje Ježišovo vtelenie a poslanie (utorok)
- Mat 7,16–20: Charakter proroka a ovocie jeho služby svedčia o pôvode jeho posolstva (streda)
- Jer 18,7–10: Porozumenie podmieneným proroctvám a Božia vernosť (štvrtok)

NADPRIRODZENÉ PREJAVY

¹Všetko, čo vám prikazujem, starostlivo dodržiavajte, nič k tomu nepridávajte ani z toho neuberajte. ²Ak medzi vami vystúpi prorok alebo niekto, kto máva a vykladá sny, a dá ti nejaké znamenie alebo vykoná zázrak, ³a keby sa znamenie alebo zázrak podľa predpovede aj splnili, no pritom by ti povedal: „Podľme za inými bohmi, ktorých si nepoznal, a slúžme im,“ slová takého proroka alebo vykladača snov nepočúvaj. To vás skúša Hospodin, váš Boh, aby poznal, či milujete Hospodina, svojho Boha, celým srdcom a celou dušou. ⁵Nasledujte Hospodina, svojho Boha, bojte sa ho, zachovávajte jeho príkazy, počúvajte jeho hlas, slúžte mu a pridržiate sa ho! (5Moj 13,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Počas putovania po púšti Hospodin hovoril k svojmu ľudu aj o prorockom dare: „Počujte moje slová: Ak je medzi vami prorok, ja, Hospodin, dám sa mu poznať vo videní, budem sa s ním zhovárať vo sne.“ (4Moj 12,6)
Prorocké poslanstvo a povolanie často zahŕňa nadprirodzené javy, ktoré prevyšujú chápanie a predstavivosť človeka. Prorok prijíma priamu komunikáciu od Boha, často prostredníctvom prorockých snov alebo videní (napríklad Dan 8,1; Iz 1,1; Sk 9,10), ktoré môžu sprevádzať výrazné fyzické prejavy.

Aké telesné prejavy zažil prorok Daniel, keď bol vo videní. Pozri Dan 10,7–19.

Keď sa Daniela zmocnilo videnie, stratil silu. Počas celej skúsenosti bol úplne závislý od Boha. Hoci tí, ktorí boli s ním, videnie nemali, prítomnosť Boha bola taká mocná, že v hrôze utiekli a skryli sa. Napriek tomu Boh používa fyzické prejavy, aby pritiahol pozornosť k prorokovi a ľudia si mohli všimnúť prorocké poslanstvo.

Čo nás 5Moj 13,1–5 učí o prorockom dare?

Hoci viditeľné prejavy ukazujú na prítomnosť nadprirodzenej moci, neznamená to automaticky, že človek, ktorý tieto javy zažíva, je inšpirovaný Bohom. Nadprirodzené veci môže predviesť aj satan. Žiadny jediný dôkaz sám osebe nemôže byť potvrdením prorockej služby. Telesné prejavy nestačia, učenie a pravosť proroka treba preveriť. Nadprirodzené prejavy totiž nie sú skúškou pravého prorockého daru. Aby sme niekoho mohli označiť za Božieho posla, musí mať všetky znaky, ktoré opisuje Biblia. Počas dejín sa totiž vyskytlo veľa falošných prorokov (pozri Mat 7,15).

APLIKÁCIA ■ V niektorých kultúrach sú nadprirodzené úkazy bežnejšie ako v iných. Prečo potrebujeme byť opatrní pri posudzovaní toho, či je nadprirodzený úkaz naozaj od Boha?

SÚLAD S BIBLIOU

¹⁹Ked' vám povedia: „Dopytujte sa duchov zomrelých a veštcov, ktorí šuškejú a šepocú,” tak im povedzte: „Či sa ľud nemá pýtať svojho Boha, ale mŕtvych, aby živí ²⁰mali náuku a svedectvo?!” Ak nebudú hovoriť takto, budú ako tí, pre ktorých niet úsvitu. (Iz 8,19.20)

Hoci si ako ľudia často protirečíme a uchylujeme sa k rôznym lžiam a úskokom, pretože „Boh nie je človek, aby klamal“ (4Moj 23,19). Túto dôslednosť odhaľujú aj posolstvá, ktoré Boh prináša ľuďom prostredníctvom prorokov. Božia nemennosť a pravdivosť musia byť nevyhnutne súčasťou posolstva pravých prorokov.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo sa o prorokoch dozvedáme z Hospodinových slov v Iz 8,19.20?

Biblia je vždy konečným meradlom každého konania a všetkých slov, ktoré o sebe tvrdia, že sú inšpirované. Prorocké posolstvo treba vždy overiť na základe toho, čo hovorí Biblia. Pravý prorok nikdy nebude protirečiť biblickej pravde, nebude ju zľahčovať ani od nej odvádzať. Preto je znalosť Písma taká dôležitá pre každého, kto chce nasledovať Hospodina a nechce sa nechať oklamať falošnými učiteľmi alebo prorokmi.

V Starej a Novej zmluve proroci často vyzdvihovali svojich predchodcov a odvolávali sa na ich spisy ako na meradlo vlastnej prorockej služby. Biblickí proroci odhaľujú nový, jasnejší pohľad na Božie plány a cestu spasenia, ale nikdy neodporujú základným princípom a konceptom, ktoré už Boh v minulosti dal.

Čo sa z textov 2Pet 1,19–21; Rim 15,4 a Jak 1,17 môžeme dozvedieť o Bohu a prorockých posolstvách, ktoré sa objavovali v priebehu dejín?

Základ nášho pochopenie plánu spasenia vychádza z prvého proroctva, ktoré vyslovil samotný Hospodin v 1Moj 3,15. Obetný systém bol príkladom tohto plánu, ale podrobnosti o tom, ako Boží Baránok, Ježiš Kristus, príde, ako bude žiť a ako zomrie za ľudstvo, sa postupne objasňovali v neskorších proroctvách. Biblický záznam ukazuje, že Boh odhaľuje pravdu vtedy, keď je Jeho ľud schopný ju pochopiť. To umožňuje, aby sa chápanie pravdy prehľbovalo s každou novou generáciou. Práve takto rozumieme podstate „odhaľovania pravdy“ alebo „postupného zjavenia“. Znamená to, že neskoršia generácia bude mať často hlbšie pochopenie Božej pravdy než generácia predchádzajúca.

Existuje však jeden kľúčový bod, ktorý treba vždy znova zdôrazniť: nové zjavenia pravdy nikdy nebudú v rozpore s pravdou, ktorú Boh dal predtým.

- **V čom ťa osobná skúsenosť s postupným odhaľovaním Božej pravdy učí hlbšej dôvere v Jeho neomylné vedenie aj uprostred neistoty? Ako sa môžeš dnes v modlitbe odovzdať moci Svätého Ducha, aby ťa On sám uviedol – v ten správny čas – do každej pravdy?**

APLIKÁCIA

KRISTOVO VTELENIE

Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. (Ján 3,16)

Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou. (2Kor 5,21)

Ježiš jej povedal: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť.“ (Ján 11,25)

¹⁴Kedže máme vznešeného veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držíme sa vyznania. ¹⁵Veď nemáme veľkňaza, ktorý by s nami nemohol súcítiť v našich slabostiach, ale veľkňaza, ktorý vo všetkom prešiel skúškami podobne ako my, avšak bez hriechu. (Heb 4,14.15)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Podľa 1Ján 4,1–3 by skúška viery v Ježišovo vteleenie rýchlo vylúčila ľudí, ktorí tvrdia, že sú prorokmi, ale patria do rôznych iných svetových náboženstiev. Podobne by to bolo aj s tými, ktorí tvrdia, že sú veriaci, ale nehlásia sa ku žiadnemu konkrétnemu náboženstvu. Ak totiž niekto „nevyznáva Ježiša Krista, prišlého v tele, nie je z Boha“ (1Ján 4,3).

Ked' Ján písal tieto verše, myslel na falošných učiteľov, ktorí hlásali, že Ježiš nebol ľudskou bytosťou, ale že sa za človeka len vydával. Táto skúška však ide ďalej. Nehovorí len to, že prorok by mal súhlasiť s tým, že Ježiš bol skutočnou osobou, ktorá žila na zemi. Väčšina kresťanov o Ježišovi tomuto verí. Ján sa v tom čase zaoberal konkrétnym problémom, ktorý bol v jeho dobe aktuálny. Jánove prorocké slová, hoci boli potrebné pre konkrétnu situáciu, však obsahujú dôležité pravdy aj pre neskoršie generácie.

Čo sa o Ježišovi dozvedáme z nasledujúcich textov? Ján 3,16; 2Kor 5,21; Ján 11,25; Heb 4,14.15; Ján 14,1–3.

Praví proroci musia veriť, že Ježiš bol vtelený Boh, a pritom skutočný človek. Musia tiež prijať úplnú pravdu o Ježišovi – o Jeho poslaní, bezhriešnom živote, zmierujúcej smrti, vzkriesení a veľkňazskej službe v nebi, ako aj o Jeho druhom príchode. Ide o viac než len o intelektuálny súhlas s tým, že Ježiš žil na zemi. Ježiš musí byť stredobodom prorokovho učenia, nie len nejakým prílepkom. Posolstvo proroka by malo viesť ľudí k spásanosnému vzťahu s Ježišom.

Prorocké slovo inšpirované Svätým Duchom je Božím svetlom, ktoré v nás rozháňa tmu, kým v našich srdciach nezažiarí Ježiš – Ranná hviezda. Prorocký dar nás má viesť k spojeniu s Ježišom a má nám k Nemu ukazovať cestu.

Proroci, ktorí vyvyšujú Ježiša, sa nebudú snažiť vytvárať si vlastných nasledovníkov ani nebudú vyvyšovať samých seba (Sk 4,12). Budú pripravení slúžiť a nebudú zneužívať tých, ku ktorým boli poslaní. A ako uvidíme zajtra, Boží proroci boli ľudia z mäsa a kostí – a tak ako my ostatní, aj oni boli hriešnici, ktorí potrebovali evanjelium.

APLIKÁCIA

- **Ježiš, plne Boh, zomrel ako náš zástupca a niesol trest za naše hriechy. Prečo je pochopenie tejto skutočnosti pre našu vieru zásadné? O čo by sme prišli, keby sme sa vzdali týchto právd?**

DOBŘÉ OVOCIE

³⁶Po niekoľkých dňoch povedal Pavol Barnabášovi: „Vráťme sa a ponavštevujme bratov, aby sme videli, ako sa majú vo všetkých tých mestách, kde sme hlásali Pánovo slovo.“ ³⁷Barnabáš chcel vziať so sebou aj Jána, prímením Marek, ³⁸ale Pavol usúdil, že netreba brať so sebou toho, kto ich v Pamfýlii opustil a nešiel pracovať vedno s nimi. ³⁹Došlo medzi nimi k ostrému sporu, a tak sa rozišli. Barnabáš si vzal Marka a odplavil sa na Cyprus. (Sk 15,36–39)

V kázaní na vrchu (Matúš 5–7) Ježiš načrtol základy kresťanskej cirkvi. Zdá sa, že prorocká služba mala byť súčasťou týchto základov. Napokon, Ježiš varoval pred falošnými prorokmi slovami: „Po ich ovoci ich teda poznáte.“ (Mat 7,20) Kvalitu ovocia možno posúdiť len po určitom čase. Tým, že vidíme prorokov charakter a sledujeme, aké výsledky prinášajú jeho posolstvá, môžeme zistiť, či tento prorok priťahuje ostatných k Bohu, alebo ich od Neho odvádza.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Jon 1,1–3; Sk 15,36–39 a Gal 2,11–14. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o Božích služobníkoch a prorokoch?

To, že je niekto prorokom, nerobí z neho automaticky bezhriešneho alebo neomylného človeka. V biblických príkladoch Jonáša, Pavla a dokonca aj Petra vidíme chyby a charakterové nedostatky. Jediné Boh je bez chyby. Každý z Jeho služobníkov je poznačený hriechom a dopúšťa sa chýb a zlyhaní. Podobne ako my všetci, aj proroci majú svoje slabosti, ale ich život musí mať jasné nasmerovanie k Bohu. Proroci nesmú znehodnocovať svoju službu spôsobom života, ktorý je v rozpore s odovzdávaným posolstvom.

Žiadny prorok dokonale nenapodobňuje Ježišov príklad, ale pravý prorok je oddaný princípom a životu zrkadliacim Božie kráľovstvo (Mat 7,16–20). Na každého, kto o sebe tvrdí, že je Božím poslom, a pritom jeho životný štýl očiividne odporuje posolstvu, ktoré nesie, by sme sa mali pozeráť s podozrením. Hoci je prorocké povolanie náročné, mnohí proroci počas svojej služby prinášali „dobré ovocie“. Mojžiš úspešne viedol synov Izraela cez nehostinnú púšť (5Moj 34,10–12). Aggeova vernosť povzbudila obyvateľov Judska, aby začali s prestavbou druhého chrámu, ktorá bola na devätnásť rokov pozastavená (Ag 1,12). Izaiáš neochvejne slúžil počas vlády štyroch judských kráľov, viedol ľud búrlivým obdobím a ukazoval na Mesiaša (Iz 39,5.6; Iz 53,4–6). Nemôžeme zabudnúť ani na Danielovo úprimné vyznanie (Dan 9,15) alebo Jeremiášovu oddanosť plnú slz (Jer 9,1). Napriek tomu, že boli často prenasledovaní a ponížovaní, Boží proroci vždy prejavovali úprimnú lásku k Bohu a k Jeho ľudu. Práve to bolo znakom ich služby.

- Stalo sa ti, že si sa sklamal v konaní alebo charakterových nedostatkoch Božích služobníkov v tvojom okolí? Aké dôležité ponaučenie si môžeš z tejto skúsenosti vziať?

APLIKÁCIA

NAPLNENÉ PROROCTVÁ

⁷Raz pohrozím niektorému národu alebo niektorému kráľovstvu, že ho vykorením a zničím. ⁸Ak sa však ten národ odvráti od zla, ktoré som mu vyčítal, potom upustím od nešťastia, ktoré som mu zamýšľal urobiť. ⁹Inokedy zas oznámim niektorému národu alebo kráľovstvu, že ho znova vybudujem a vysadím. ¹⁰Ak však bude robiť, čo je predom mnou zlé a nebude ma poslúchať, vtedy olutujem to dobro, čo som mu zamýšľal urobiť. (Jer 18,7–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Všeobecná predstava je taká, že prorok predpovedá budúcnosť. To je však len jeden aspekt jeho „práce“. Poslanie proroka je oveľa širšie. Proroci vedú ľudí k Božiemu slovu a poskytujú rady, varovania a povzbudení.

Proroci pomáhajú ľuďom spoznať budúce udalosti a pripraviť sa na ne. Aký je ďalší dôvod predpovedania budúcnosti? (Jer 28,9.15–17)

Naplnené predpovede sú ďalším spôsobom, ako môžeme overiť pravosť proroka. Predpovede pravého proroka by sa mali stať tak, ako to zaznelo v jeho proroctve. „Slovo, ktoré vysloví prorok v mene Hospodina a ono sa neuskutoční ani nesplní, je slovo, ktoré nehovoril Hospodin. Prorok to povedal len svojvoľne, preto sa toho neboj!“ (5Moj 18,22) Aplikácia tejto skúšky môže byť náročná, pretože niektoré proroctvá sú podmienené; to znamená, že sa nemusia splniť tak, ako prorok predpovedal, ak neboli splnené podmienky. Tento princíp vidíme u Jonáša. Jeho prorocké slová voči Ninive sa zdali byť jasné a úderné: „Ešte štyridsať dní a Ninive bude rozvrátená.“ (Jon 3,4) Napriek tomu k zničeniu mesta nedošlo. Prečo?

Čo sa z úvodného textu (Jer 18,7–10) môžeme dozvedieť o podmienenom proroctve?

Podmienené proroctvá sú proroctvá, ktorých naplnenie závisí od reakcií ľudí na dané Božie posolstvá. Ak ľudia zmenia svoj postoj a správanie, predpovedaná udalosť sa nemusí uskutočniť. Obyvatelia Ninive si Jonášovu predpoveď vzali k srdcu a olutovali a zmenili svoj spôsob života, preto ich Boh nezničil (Jon 3,10). Keď neskoršie generácie na toto prorocké varovanie zabudli a Ninive sa opäť stalo zlým, krutým mestom, Boh ho zničil.

Boh na rozdiel od nás pozná budúcnosť. Naše rozhodnutia vo veľkej miere určujú našu budúcu realitu.

APLIKÁCIA

- **Prečo je dôležité pochopiť koncept podmieneného proroctva? Ako by nám toto pochopenie mohlo výrazne pomôcť lepšie porozumieť rôzne biblické pravdy?**

„SKÚSTE A PRESVEDČTE SA“

Prijatie prorockého daru Ellen Whiteovej adventistami siedmeho dňa čelilo od svojho vzniku až po súčasnosť podobným výzvam ako u mnohých biblických prorokov. Po prvom videní Ellen Whiteovej v decembri 1844 niektorí spochybňovali jej nároky na prorocký dar. To viedlo adventistov zachovávajúcich sobotu (neskôr adventistov siedmeho dňa) k vypracovaniu argumentov na podporu prorockého daru Ellen Whiteovej.

Po prvé, ponúkli teologické zdôvodnenie pretrvávania daru proroctva až do konca času. Argumentovali tým, že Biblia podporuje novodobé prejavy daru proroctva. Na základe Joela 2, Zj 12,17 a ďalších textov Písma mal byť prorocký dar viditeľný v „posledných dňoch“ a mal sa stať „identifikačným znakom“ Božieho ľudu ostatkov. (Pozri Gerhard Pfandl, „The Gift of Prophecy and God's Remnant Church“, *The Gift of Prophecy*, 4. kapitola.)

Po druhé, raní adventisti si všimli, že dar Ellen Whiteovej mal na veriacich pozitívny vplyv. Jej prorocké vysvetlenia napríklad pomohli zjednotiť veriacich, ktorí sa zúčastnili na konferenciách o sobote koncom štyridsiatych rokov 19. storočia. Pomohla urovnať spory a nezhody pri chápaní dôležitých biblických náuk. Jej dar prinášal „dobré ovocie“ aj v nasledujúcich desaťročiach a jej spisy mali veľký vplyv na formovanie spoločenstva a vierouky adventistov siedmeho dňa.

Tretí argument na obhajobu Ellen Whiteovej sa týka nadprirodzených prvkov počas jej videní. Ako sme už uviedli, Ellen Whiteová počas videní vykazovala nadprirodzené prejavy – okrem iného uvádzala fakty a okolnosti, ktoré jej neboli známe, odhaľovala budúce udalosti, prejavovala nadľudskú silu a nebola schopná kontrolovať alebo ovplyvňovať načasovanie svojich videní. Adventisti siedmeho dňa dnes naďalej zdôrazňujú tieto argumenty podporujúce platnosť daru Ellen Whiteovej. Hoci sú tieto argumenty opodstatnené, silným „dôkazom“ jej daru je osobná skúsenosť s jej spismi. Ako nabádal žalmista Dávid: „Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Hospodin.“ (Ž 34,8) Iba keď s modlitbou čítame spisy Ellen G. Whiteovej, môžeme zhodnotiť jej prorocké tvrdenia.

Jedným z miest, kde môžeme začať, je jej malá, ale najobľúbenejšia kniha *Cesta ku Kristovi* (CK). Potom pokračujeme päťdielnou sériou *Dráma vekov*, ktorá sleduje tému veľkého sporu od 1. Mojžišovej až po Zjavenie.

Viac informácií nájdete na stránke <https://whiteestate.org/abs9/9>.